

Tjänsteställe
Omsorgsförvaltningen
Handläggare
Sara Knutes
Tel: 023-830 00
E-post: sara.knutes@falun.se

Datum 2026-05-20
Dnr OMV0148/26

Svar på remiss avseende promemorian- En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4)

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden antar omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad, 2026-05-20, som sitt svar.

Sammanfattning

Omsorgsförvaltningen i Falu kommun ser positivt på fortsatt nationell samordning i arbetet mot välfärdsbrott samt på förslaget att inrätta en brottsbekämpande verksamhet inom Försäkringskassan. Mot bakgrund av att välfärdssystemen omfattar stora utbetalningar – där staten uppskattar att cirka 15–20 miljarder kronor årligen betalas ut felaktigt – finns ett tydligt behov av att stärka arbetet mot bidragsbrott.

I dag anmäls många misstänkta bidragsbrott, men en stor andel utreds inte färdigt eller läggs ned. Detta beror bland annat på att Polismyndigheten prioriterar andra brottstyper samt att det saknas tillräckliga resurser och specialistkompetens för att hantera dessa ärenden effektivt. Utredningens förslag innebär därför att Försäkringskassan ges ett utökat ansvar för att utreda bidragsbrott, i syfte att öka effektiviteten och minska belastningen på polisen.

Samtidigt understryks vikten av att säkerställa rättssäkerheten, då Försäkringskassan inte tidigare haft ett sådant uppdrag. Förundersökningar ska fortsatt ledas av åklagare och endast särskilt utbildad personal ska ges befogenhet att använda tvångsmedel. I situationer där det finns risk för våld ska Polismyndigheten ta över, då Försäkringskassan inte ska ha polisiära våldsbefogenheter.

Förslaget innebär att Försäkringskassan tilldelas en brottsbekämpande uppgift, vilket möjliggör att myndigheten utför vissa uppgifter som idag enbart ligger hos polisen. Den brottsbekämpande verksamheten föreslås bestå av två delar: en brottsutredande samt en förebyggande del med fokus på att förhindra och upptäcka brottslig verksamhet. Verksamheten ska organiseras separat från Försäkringskassans övriga uppdrag.

Sammanfattningsvis bedömer omsorgsförvaltningen att förslaget kan bidra till ett mer effektivt och ändamålsenligt arbete mot välfärdsbrott, förutsatt att rättssäkerheten upprätthålls.

Bakgrund

Regeringen har remitterat promemorian En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4). I promemorian föreslås att Försäkringskassan ska inrätta en särskild brottsbekämpande verksamhet med uppdrag att förebygga, upptäcka och utreda bidragsbrott kopplade till socialförsäkringssystemen.

Förslagen innebär bland annat att Försäkringskassan ges möjlighet att bedriva underrättelseverksamhet, att myndigheten ska kunna biträda åklagare i brottsutredningar samt att informationsutbytet mellan myndigheter utökas. Vidare föreslås nya regler för behandling av personuppgifter och vissa befogenheter kopplade till brottsutredningar. Promemorian innehåller även förslag om utökad uppgiftsskyldighet för bland annat kommuner och socialnämnder (Ds 2026:4, s. 21–29).

Omsorgsförvaltningen i Falu kommun är positiv till förslagen och delar bedömningen att arbetet mot välfärdsbrott behöver stärkas. Ett mer effektivt arbete mot bidragsbrott och felaktiga utbetalningar bedöms kunna bidra till ökad legitimitet och stärkt förtroende för välfärdssystemen.

Samtidigt bedömer kommunen att förslagen kommer att medföra ökade krav på samverkan och informationsutbyte mellan kommunen, Försäkringskassan och andra brottsbekämpande myndigheter. Mot denna bakgrund vill förvaltningen särskilt framhålla behovet av tydlig ansvarsfördelning och rättsliga förutsättningar, liksom behovet av stöd och vägledning till kommunerna avseende sekretess, personuppgiftshantering och praktisk tillämpning. Vidare bör eventuella ökade administrativa kostnader för kommunerna beaktas i den fortsatta beredningen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslagen bedöms kunna medföra vissa ökade administrativa kostnader för kommunen, främst kopplade till utökad samverkan, informationshantering och behov av kompetensutveckling. Någon exakt kostnadsbedömning kan i nuläget inte göras. Det bör samtidigt beaktas att delar av detta arbete redan bedrivs idag i samband med att misstänkt bidragsbrott uppmärksammas, vilket gör det svårt att bedöma den eventuella merkostnaden.

Övrig bedömning och konsekvenser**Barnrättsperspektiv**

Förslagen bedöms indirekt kunna bidra till att välfärdssystemens legitimitet och långsiktiga hållbarhet stärks, vilket är positivt ur ett barnrättsperspektiv.

Bilagor

- S2026/00444 Remiss (Ds 2026:4) En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan
- Promemorian En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026.4)

Beslutet ska skickas till

Regeringskansliet Socialdepartementet

Slutligt beslutsorgan

Omsorgsnämnden

Maria Jonsson

Förvaltningschef

Katja Vestling

Sektionschef

Omsorgsnämnden

§ 109 Svar på remiss avseende promemorian- En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4) (OMV0148/26)

Beslut

Omsorgsnämnden antar omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad, 2026-05-20, som sitt svar.

Sammanfattning

Omsorgsförvaltningen i Falu kommun ser positivt på fortsatt nationell samordning i arbetet mot välfärdsbrott samt på förslaget att inrätta en brottsbekämpande verksamhet inom Försäkringskassan. Mot bakgrund av att välfärdssystemen omfattar stora utbetalningar – där staten uppskattar att cirka 15–20 miljarder kronor årligen betalas ut felaktigt – finns ett tydligt behov av att stärka arbetet mot bidragsbrott.

I dag anmäls många misstänkta bidragsbrott, men en stor andel utreds inte färdigt eller läggs ned. Detta beror bland annat på att Polismyndigheten prioriterar andra brottstyper samt att det saknas tillräckliga resurser och specialistkompetens för att hantera dessa ärenden effektivt. Utredningens förslag innebär därför att Försäkringskassan ges ett utökat ansvar för att utreda bidragsbrott, i syfte att öka effektiviteten och minska belastningen på polisen.

Samtidigt understryks vikten av att säkerställa rättssäkerheten, då Försäkringskassan inte tidigare haft ett sådant uppdrag. Förundersökningar ska fortsatt ledas av åklagare och endast särskilt utbildad personal ska ges befogenhet att använda tvångsmedel. I situationer där det finns risk för våld ska Polismyndigheten ta över, då Försäkringskassan inte ska ha polisiära våldsbefogenheter.

Förslaget innebär att Försäkringskassan tilldelas en brottsbekämpande uppgift, vilket möjliggör att myndigheten utför vissa uppgifter som idag enbart ligger hos polisen. Den brottsbekämpande verksamheten föreslås bestå av två delar: en brottsutredande samt en förebyggande del med fokus på att förhindra och upptäcka brottslig verksamhet. Verksamheten ska organiseras separat från Försäkringskassans övriga uppdrag.

Sammanfattningsvis bedömer omsorgsförvaltningen att förslaget kan bidra till ett mer effektivt och ändamålsenligt arbete mot välfärdsbrott, förutsatt att rättssäkerheten upprätthålls.

Beslutet är enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Svar på remiss avseende promemorian- En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan (Ds 2026:4)
- Promemoria en brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan

Omsorgsnämnden

- S2026/00444 Remiss (Ds 2026:4) En brottsbekämpande verksamhet hos Försäkringskassan

Skickas till

Regeringskansliet Socialdepartementet